

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

LIIKENNEJÄRJESTELMÄTYÖN TILANNEKUVA SYYSKUUSSA 2024

Tapani Touru

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä
liikennejärjestelmäpäällikkö

8.1.2018-22.9.2024

Toimintaympäristö ja tilannekuva 9/2024

- Seudun liikennejärjestelmäsuunnittelu on löytänyt luontevan roolin ja tason kunnallisen ja maakunnallisen suunnittelun väliin.
- Olemassa oleva kestävän liikkumisen tietopohja on hyvä.
- Seudullisissa tiekartoissa on paljon toteutettavaa: ilman määrätietoista ja kokonaisvaltaista kehitystä kestävään liikkumiseen kytkeytyviä tavoitteita ei tulla saavuttamaan.
- Uusin MAL-sopimus muodostaa selkeän raamin yhteistyön jatkoon. Maankäyttö-liikenne-yhteistyö keskeistä monissa selvitys/kehitysteemoissa.
- Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnittelu sekä SUMP-suunnitelman (sustainable urban mobility plan) laatimisvelvoite tuovat lisänsä seudulliseen suunnitteluun.
- Seudun yhteistyö on tärkeää fokusoida oleellisiin teemoihin, koska kaikkien resurssit ovat rajalliset.

Yhteistyön tuloksia 2018–2024 sekä pohdintaa jatkosta

- **Raitiotien seudulliset suunnat selvitys 2018**

- Teema on jatkossakin tärkeä tunnistaa myös seudun strategisesti keskeiseksi teemaksi sekä sovittaa kehitys osaksi seudun liikennejärjestelmäkokonaisuutta
- [Raitiotien tulevaisuuden suunnat Tampereen kaupunkiseudulla \(tampereseutu.fi\)](https://tampereseutu.fi)

- **Lähijunaliikenteen tavoitteelliset tulevaisuuskuvat 2030 ja 2050 + jatkot +raidereformi + MAL-sopimus**

- Keskeistä on pohtia, millä resursseilla ja millaisella seudun yhteistyön muodolla lähijunakehitystä viedään eteenpäin? Yhteistyössä on tärkeää tunnistaa myös valtion rajalliset resurssit ja käynnissä olevat prosessit. Sooloilun sijaan yhteistyötä tulee koordinoita valtion päin
- [220301_TKS_Lahijunaselvitys_laajasti.pdf \(tampereseutu.fi\)](https://tampereseutu.fi)
- [Tampereen kaupunkiseudun ratakapasiteettiselvitys \(doria.fi\)](https://doria.fi)

- **Suuntaviivoja joukkoliikenteen seudullisesti merkittävään kehittämiseen 2023**

- Nysse hyödyntää tiekarttoja omassa toiminnassaan.
- Liikennejärjestelmätyössä ja SUMP-suunnittelussa tulee eteen pohdinta siitä, miten tieliikenteen ja logistisen verkon kehittäminen sekä joukkoliikenteen yhteenkytkeminen seudulla mahdollistavat kestävyystavoitteiden toteutumisen?
- [04_05_23_Suuntaviivoja-joukkoliikenteen-kehittämiseen-raportti.pdf \(tampereseutu.fi\)](https://tampereseutu.fi)

Yhteistyön tuloksia 2018–2024 sekä pohdintaa jatkosta

- **Kävelyn ja pyöräliikenteen kehittämisohjelma 2021 + tavoiteverkko +muuta**
 - Koska MAL-sopimus sisältää hyvin rajallisesti rahoitusta pyöräverkon kehittämiseen, tulee käytettävyyttä kehittää muilla kunta-valtio yhteistyömuodoilla esim. seudun sisäinen yhteistyö kunnossapidon kehittämiseksi sekä liikkumisen ohjaus ja asennekasvatus.
 - Kävelyyn liittyviä kehittämisteemoja on perusteltua viedä eteenpäin yhdessä keskustatyöryhmän kanssa. Samaan kehittämiseen on tärkeä kytkeä myös seudullisten pysäköintiperiaatteiden edistäminen.
 - [KAPY2.0_Loppuraportti_VALMIS-1.pdf \(tampereenseutu.fi \)](#)
 - [s-99-Tampereen_seudun_pp_verkko_raportti_21092022.pdf \(tampereenseutu.fi \)](#)
- **Pysäköinnin seudulliset periaatteet 2019 ja 2022**
 - Periaatteiden toimeenpanoa ei ole seurattu tai edistetty seudullisessa yhteistyössä pl. liityntäpysäköintiin liittyvän tilannekuvan muodostaminen. Teeman edistäminen soveltuu luontevasti osaksi seudullisten keskusta ja asuminen ryhmien toimintaa.
 - [67_pysakoinnin_seudulliset_periaatteet.pdf \(tampereenseutu.fi \)](#)
 - [s-8-Tampeen-kaupunkiseudun-pysakointiperiaatteet_raportti.pdf \(tampereenseutu.fi \)](#)
- **Liikkumisen teknologiat ja palvelut (2024)**
 - Selvityksen hyväksymispäätöksen yhteydessä ei nähty edellytyksiä toimeenpanon käynnistämiseksi seudullisessa yhteistyössä. Seudulla on tärkeä tiedostaa, että näihin teemoihin tulee lähiaikoina tarttua oikein tosissaan..
 - [2024-27-03-Tampereen-seudun-teknologiaselvitys-loppuraportti.pdf \(tampereenseutu.fi \)](#)

Käynnissä olevia ja ajankohtaisia prosesseja

Junaliikenne

- Raidereformi hankkeen raportti valmistumassa
 - Valtioneuvosto tekee loppuvuoden aikana päätökset, minkä pohjalta suunnittelu jatkuu.
- MAL-sopimuksen toimeenpanon ohjelmointi
 - Seisakesuunnittelun yhteistyö ja kytkeminen asemanseutujen kaavoitukseen liikennejärjestelmäkokonaisuuteen ja liikennöintiin

Pyöräliikenne

- Liikkumisen ohjaus pyöräliikenteen pääväylien kehittämisessä
 - Hankkeessa muodostetaan periaatteet viestinnän ja vuorovaikutuksen lisäämiseksi
- Kunnossapidon kehittäminen ja käyttäjävuorovaikutuksen lisääminen
 - Lempäälä, Tampere ja ELY-keskus käyvät keskustelua pyöräagenttitoiminnan skaalaamiseksi.

Henkilöliikennetutkimus

- Seutu osallistuu kansalliseen tutkimukseen, jonka toteutetaan vuosina 2025–2026
- Ei edellytä aktiivista toimintaa pl. tulosten viestinnän ja hyödyntämisen
- SUMP-suunnitelmasta tulevat seurantavelvoitteet ohjaavat seurannan jatkokehittämistä.

Käynnissä olevia ja ajankohtaisia prosesseja

SUMP-suunnitelman laatiminen ja MAL-sopimuksen toimeenpano

- Seudullinen SUMP-suunnitelma tulee laatia 2027 loppuun mennessä. Tietopohja edellyttää uusien teemojen kuten logistiikan ja käyttövoimien tarkasteluja.
 - SUMP-suunnittelu edellyttää asukasosallistamista ja mahdollisesti kansallisesti ohjattua vaikutusten arviointia.
 - MAL-sopimuksen pienten mal-rahojen kohdentamista suunnitellaan yhteistyössä ELYn kanssa.
 - MAL-sopimuksen seisakesuunnittelun rahoituksen kohdentaminen edellyttää junakuntien organisoitumista.
- **Lausunto yhteistyö**
 - Valtakunnallinen Liikenne12-suunnitelma tulossa lausunnoille.
 - **Muuta**
 - Seututoimiston resurssit ovat kovin rajalliset, kuntien osallistumisedellytykset samoin. Seututoimiston asiantuntijoiden on tärkeää saada riittävä tuki yhteistyön toteutukseen. Ts. toimintaa tulee fokusoida ja priorisoida selkeästi.
 - **Seudun liikennejärjestelmätyöryhmä fokusoi vuoden 2025 tekemisen ensisijaisesti lähijunaliikenteen edistämiseen, toisena pyöräliikenteen edistämiseen.**

SUMP (sustainable urban mobility plan) eli kestävästä kaupunkiliikenteen -suunnitelma

Kestävästä kaupunkiliikenteen suunnitelma

- ▶ sisältyy erityisesti toimenpiteitä eri liikennemuotojen integroimiseksi, tehokkaan päästöttömän liikkumisen edistämiseksi, kestävä ja päästötön kaupunkilogistiikka mukaan luettuina, sekä ilmansaasteiden ja melusaasteen vähentämiseksi ja jossa otetaan huomioon Euroopan laajuiset kaukoliikennevirrat;

Kehityksen seuranta (tulossa erillinen täytäntöönpanoasetus)

- ▶ vähintään kasvihuonekaasupäästöt, ruuhkautumisen, onnettomuudet ja loukkaantumiset, liikennemuotojakauman ja liikkumispalvelujen saatavuuden kattavat kaupunkisolmukohtaiset kaupunkiliikennetiedot sekä ilmansaasteita ja melusaastetta koskevat tiedot kerätään ja toimitetaan komissiolle.

